

Małgorzata Śliż
(Kraków)

ŻYDOWSCY STUDENCI Z BIAŁEGOSTOKU NA UNIWERSYTECIE JAGIELLOŃSKIM (1867–1939)

Tradycje studiów młodzieży żydowskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim sięgają początków XIX wieku. Pierwszy znany z imienia i nazwiska słuchacz religii mojżeszowej immatrykulował się na krakowskiej uczelni w 1802 roku. W następnych latach naukę podejmowali kolejni, aczkolwiek ich liczba pozostawała niewielka. Z dotychczasowych ustaleń, zapewne niekompletnych, wynika, że w pierwszej połowie dziewiętnastego stulecia zamykała się ona w cyfrze 78 osób¹.

Dynamiczny wzrost zainteresowania kształceniem na poziomie akademickim wśród żydowskich mieszkańców Galicji przyniosła dopiero epoka autonomii. Podczas gdy w pierwszym zimowym semestrze roku akademickiego 1866/1867 wpisało się na studia zaledwie 24 wyznawców religii mojżeszowej (nieco ponad 7 % ogółu studentów), to w prawie pół wieku później, w pierwszym semestrze roku akademickiego 1913/1914 było ich już ponad pół tysiąca (550 – 16% uczącej się młodzieży)². Trend rozwojowy utrzymywał się również w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości, a do jego załamania doszło w latach 30-tych XX wieku. Wówczas na fali wzbierającego antysemityzmu, wprowadzania różnego typu ograniczeń oraz szykan (getto ławkowe, *numerus clausus*, paragraf aryjski) liczba żydowskich słuchaczy spadła z blisko tysiąca w semestrze zimowym roku akademickiego 1918/1919 (996 – około 25% wszystkich studiujących) do niecałych 600 (578 – nieco ponad 9% ogółu studentów) w roku akademickim 1938/1939³.

¹ J. Bieniarzówna, *Studenci – Żydzi na Wydziale Lekarskim UJ w pierwszej połowie XIX wieku*, „Krzysztofor” 1988, t. 15, s. 33-34, 38.

² M. Kulczykowski, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*, Kraków 1995, s. 64.

³ M. Kulczykowski, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej*

Łącznie – między rokiem 1867 a 1939 – przez mury krakowskiej uczelni przewinęło się ok. 14,5 tys. Żydów⁴. Większość z nich stanowili mieszkańcy południowo-wschodnich ziem Polski, dawnej Galicji, a później województwa małopolskiego, stanowiących naturalne zaplecze rekrutacyjne Uniwersytetu Jagiellońskiego⁵. W poszukiwaniu wiedzy do Krakowa trafiała także młodzież z innych regionów, wśród której nie zabrakło reprezentantów Białostoczczyzny, włącznie z samym Białymstokiem⁶.

Wyłonienie białostoczan spośród tysięcy słuchaczy Wszechnicy Jagiellońskiej stało się możliwe dzięki badaniom krakowskiego historyka prof. Mariusza Kulczykowskiego. Imienne wykazy słuchaczy wyznania mojżeszowego zamieścił on w swych dwóch pracach *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)* z 1995 roku oraz ogłoszonej drukiem dziewięć lat później *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*. Prócz tego przy tworzeniu listy białostoczan posiłkowano się publikowanymi od 1999 roku wykazami studentów z lat 1850–1918, zatytułowanymi *Corpus studiosorum Universitatis Iagellonicae (1850–1918)*. Do tej pory ukazało się 5 tomów, obejmujących litery od A do Q⁷.

Dalszych szczegółów na temat interesujących nas młodych ludzi dostarczają dokumenty archiwalne, przede wszystkim karty wpisowe – zwane „rodowodami”. Wypełniane były one przez studentów własnoręcznie w kilku eg-

(1918–1939), Kraków 2004, s. 73.

⁴ Obliczenia własne za: M. Kulczykowski *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*, s. 36, tenże, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, Kraków 2004, s. 57. Ze względu na zastosowanie w obu wyżej wymienionych pracach kryterium wyznaniowego w trakcie dalszych wywodów będę posługiwała się terminem „żyd”, „żydzi”, a nie „Żyd”, „Żydzi”, sugerującym określoną przynależność narodową.

⁵ Przed 1918 rokiem Galicjanie stanowili ponad 82% wszystkich żydowskich słuchaczy, natomiast odsetek Królewaków wynosił ok. 15% – przy czym prym wiodły Warszawa oraz Łódź. Po odzyskaniu niepodległości sytuacja zmieniła się nieznacznie – odsetek osób urodzonych w granicach dawnego zaboru austriackiego sięgał 79% studiujących, zaś z obszarów Królestwa Polskiego zbliżył się do 20%. M. Kulczykowski, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*, s. 73, M. Kulczykowski, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, s. 83–84.

⁶ W okresie międzywojennym Mariusz Kulczykowski doliczył się 64 studentów żydowskich urodzonych na obszarze całego ówczesnego województwa białostockiego. M. Kulczykowski *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, s. 178, tab. 23.

⁷ *Corpus studiosorum Universitatis Iagellonicae 1850–1918* (od tomu drugiego wydawnictwo to ukazuje się pod nieco zmodyfikowanym tytułem jako *Corpus studiosorum Universitatis Iagellonicae 1850/51–1917/18*), Kraków 1999–2011, t. 1–5. Równocześnie Archiwum UJ prowadzi prace nad przygotowaniem bazy komputerowej zawierającej dane dotyczące studentów z tego okresu. Ma być ona dostępna w sieci, po planowanym na 2013 r. zakończeniu prac wydawniczych.

zemplarzach do 1921 roku przy okazji wpisu na każdy semestr, a później po wprowadzeniu trymestralnej organizacji roku akademickiego – raz do roku. Prócz obranych przedmiotów podawano skromny, niemniej przydatny z punktu widzenia badacza zestaw informacji o charakterze biograficznym – wiek lub rok urodzenia, miejsce urodzenia, wyznanie, narodowość czy też język ojczysty⁸. Ponieważ młodzi ludzie nie zawsze przywiązywali należyłą wagę do biurokratycznych formalności, niekiedy także nie chcieli ujawniać swych przekonań, stąd w zebranych materiale nie brak nieścisłości oraz luk mających z dzisiejszego punktu widzenia niekiedy charakter wprost kuriozalny. Znaleźć można trzy takie wypadki, kiedy oprócz Białegostoku podano inne miejsce urodzenia, na przykład: L. Kwartówna – Łódź, Ch. Rozenblat – Brześć, podobnie G. Szpirówna. Wpisywano także różne wersje imion czy nazwisk – przykładem może być Lew Raszkin występujący w dokumentach również jako Leon Raszkiel. Wspomniane usterki nie umniejszają wartości źródłowej tych materiałów, a niekiedy stanowią wymowne świadectwo rozterek młodych ludzi.

Analiza list opracowanych przez Kulczykowskiego oraz akt uniwersyteckich pozwoliła ostatecznie zidentyfikować 20 białostockich żydów – 6 kobiet to: Bejla Dines, Lija Goldmanówna, Lija Kwartówna, Gucza Szapirówna, Anna Szpiro, Gustawa Wajnberg; oraz 14 mężczyzn: Elkan Ałk, Samuel Aufman, Józef Fin, Jakub Hepner, Szymon Kronenberg, Henryk Lipszyc, Lew Raszkiel, Chajkiel Rozenblat, Beniamin Rozental, Leon Rubinlicht, Jehuda Szkolnikow, Łazarz Szpiro, Abram Wajntraub, Aleksander Zylberblat.

Przeciętna studentka z Białegostoku w momencie rozpoczęcia studiów w Krakowie liczyła sobie 20,5 lat (od 19 do 24 lat). Pochodziła z rodziny utrzymującej się z handlu lub działalności przemysłowej (w ankietach pojawiają się takie określenia, jak kupiec, fabrykant). Przynajmniej formalnie identyfikowała się z polskością, deklarując polską narodowość lub język ojczysty. Kształciła się na Wydziale Filozoficznym lub Prawa. Niemniej jednak słaby rozwój żeńskiego szkolnictwa średniego drastycznie ograniczał możliwości realizacji przez kobiety swych edukacyjnych aspiracji. Z braku odpowiednich dokumentów aż połowa z nich musiała zadowolić się uczęszczaniem na wykłady w charakterze słuchaczek nadzwyczajnych (Lija Kwartówna początkowo nawet jako hospitantka).

⁸ W niniejszym opracowaniu wykorzystane zostały następujące katalogi wydziałowe oraz se-nackie: WF II 388, WF II 389, WF II 390, WF II 391, WF II 392, WF II 393, WF II 394, WF II 395, WF II 396, WF II 397, WF II 466, WF II 469, WF II 474, WL II 327, WL II 328, WL II 330, WL II 331, WL II 332, WL II 333, WL II 334, WL II 335, WL II 345, WL II 354, WP II 295, WP II 297, WP II 298, WP II 299, WP II 300, WP II 301, WP II 302, WP II 303, WP II 304, WP II 306, WP II 308, WP II 310, WP II 492, WP II 493, S II 277, S II 278, S II 290 b, S II 290 c, S II 291 a, S II 291 b, S II 291 c, S II 294 a, S II 294 b, S II 295 a, S II 295 b, S II 303 a, S II 306, S II 311, S II 316, S II 423, S II 431, S II 644, S II 646, S II 647, S II 651.

Beila Dines co prawda studiowała dwa semestry prawo jako słuchaczka zwyczajna – niemniej w jej dokumentach znalazła się adnotacja, iż świadectwo maturalne, na podstawie którego wpisano ją na studia, nie jest „dostateczne”, o czym poinformował Uniwersytet Warszawski, na który chciała się przenieść. W tej sytuacji trudno się dziwić, iż żadnej z sześciu białostockich żydówek nie udało się zdobyć w trakcie pobytu pod Wawelem dyplomu ukończenia studiów.

Typowy białostocko-żydowski student w chwili przybycia do Krakowa liczył sobie około 18 lat (od 17 do 25). Podobnie jak jego koleżanka, wywodził się z rodziny żyjącej z handlu lub produkcji przemysłowej, jakkolwiek natrafic można także na pojedyncze osoby pochodzące z rodzin urzędniczych, nauczycielskich czy lekarskich. Większość, co prawda, jak wynika z deklaracji w dokumentach, uważała się za Polaków, jednak aż 1/3 zdarzyło się przynajmniej raz zadeklarować język lub narodowość żydowską⁹.

Rodowody stanowią ciekawe świadectwo dylematów targających młodymi ludźmi. Jehuda Szkolnikow uzupełniając uniwersyteckie dokumenty, równocześnie podał jako „język ojczysty” – język polski, zaś „narodowość” wpisał żydowską. Kilka lat wcześniej podobne rozterki przeżywał Józef Fin, który w trakcie dwóch pierwszych lat studiów deklarował narodowość polską, w dwóch rodowodach z roku akademickiego 1921/1922 w jednym wpisał narodowość polską, a w drugim – żydowską, po czym w następnym roku zadeklarował jako język ojczysty – język polski, aby w roku 1923/1924 zmienić go na żydowski, ostatecznie w czasie ostatnich dwóch lat pobytu na uczelni wpisał ponownie język polski.

Przeciętny białostoczanin pobierał nauki na wydziale prawa lub filozoficznym, przy czym aż czterech w trakcie studiów przewinięło się przez oba te fakultety. Motywy takich decyzji zapewne pozostawały zróżnicowane – od poszukiwania własnej drogi życiowej po planowe uzupełnianie wiedzy. Lew Raszkes początkowo zapisał się na Wydział Filozoficzny, aby po semestrze przenieść się na Wydział Prawa, odwrotnie postąpił Chajkiel Rozenblat, który rozpoczął studia na Wydziale Prawa, aby w końcu zdecydować się na Wydział Filozoficzny. Nieco tylko inną ścieżką kroczył Łazarz Szpiro, który po pierwszym semestrze spędzonym na prawie, w drugim wpisał się równocześnie na prawo i filozofię. Natomiast Józef Fin po zakończeniu studiów prawniczych zdecydował się wysłuchać dodatkowych wykładów na Wydziale Filozoficznym, zapewne celem lepszego przygotowania do rygorozów.

⁹ Por. M. Kulczykowski, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*, s. 187–188, 191–192. Było to zgodne z trendami obserwowanymi na UJ, natomiast odmiennie niż w samym Białymstoku, gdzie ponad 90 % żydowskich mieszkańców miasta identyfikowało się z narodowością żydowską.

Znacznie mniejszą popularnością cieszyły się wymagające studia medyczne na Wydziale Lekarskim, które podjęły dwie osoby.

Co prawda, mężczyźni także nie omijały problemy z formalnościami, mające źródło w różnicach w programach nauczania pomiędzy Imperium Rosyjskim a Austro-Węgrami (przykładowo uzupełnić maturę o egzamin z języka polskiego musieli J. Fin¹⁰ oraz L. Rubinlicht¹¹), w większości udało się im je jednak pokonać. Pobyt w Krakowie w przypadku młodych białostoczan był znacznie bardziej owocny niż w przypadku ich koleżanek – blisko 1/3 mogła się pochwalić dyplomem doktorskim, absolutorium lub zaliczeniem przewidzianych programem czterech lat studiów¹².

Do Krakowa białostoczanie na studia wyższe zaczęli przybywać stosunkowo późno – pierwszym studentem urodzonym w tym mieście, który rozpoczął naukę na Uniwersytecie Jagiellońskim, pozostaje Beniamin Rozentel. Wpisał się na Wydział Lekarski krótko przed wybuchem pierwszej wojny światowej w roku akademickim 1913/1914. Następne dwie osoby podjęły studia w 1917/1918 wraz z stopniowym wygasaniem walk. Apogeum zainteresowania krakowskim uniwersytetem wśród żydów z Białegostoku przypada na rok akademicki 1919/1920. Immatrykulowało się wówczas ich aż dwunastu. W roku akademickim 1920/1921 zapisało się dwóch, zaś w 1922/1923 już tylko jeden. Po kilku latach przerwy, w roku akademickim 1936/1937 rozpoczął studia ostatni reprezentant tej grupy – Jehuda Szkolnikow.

Z powyższego zestawienia wynika, że większość białostockich studentów immatrykulowała się w latach I wojny światowej lub krótko po odzyskaniu niepodległości. Co prawda krakowska uczelnia działała praktycznie nieprzerwanie przez cały okres I wojny światowej (wyjątkowo – w semestrze zimowym 1914/1915, gdy rosyjska armia stała u wrót Krakowa, zawiesiły pracę trzy spośród czterech jej wydziałów), niemniej jednak anormalne warunki nie sprzyjały pracy dydaktycznej. Masowy, ochotniczy zaciąg młodzieży akademickiej do polskiej armii spowodował zawieszenie wykładów w roku akademickim 1918/1919 zaledwie po czterech tygodniach od inauguracji, zostały one wznowione w maju 1919 roku. Ponownie studenci stanęli do walki w obronie granic odradzającej się ojczyzny w lipcu 1920 roku, na skutek czego rok akademicki 1920/1921 inaugurowano dopiero w styczniu 1921 roku¹³.

¹⁰ Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego (cyt. dalej AUJ), sygn. WP II 294.

¹¹ AUJ, sygn. WP II 298.

¹² Magisterium jako niższy stopień wprowadzono dla ogółu studentów Wydziału Filozoficznego dopiero w latach 20 -tych XX w., wcześniej ukończenie studiów nie musiało wiązać się z uzyskaniem jakiegokolwiek stopnia czy tytułu.

¹³ A. Pilch, *Rzeczpospolita Akademicka 1918–1931*, Kraków 1997, s. 22-25, A. Pilch, *Studenci*

Nieoczekiwanym następstwem toczonych wówczas walk – swoistego praktycznego testu z patriotyzmu, któremu poddana została młodzież – było zamknięcie obu galicyjskich uczelni, Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Uniwersytetu Jana Kazimierza, przed młodymi ludźmi. Wpis na studia mogli uzyskać wyłącznie kombatanci „sprawy narodowej” lub osoby, które udowodniły, że z różnych względów obowiązku służby na rzecz odradzającej się Polski zrealizować nie mogli¹⁴. Zasada ta rozciągała się również na białostockich żydów – stąd na rodowodzie Józefa Fina znalazła się adnotacja: „Z Białegostoku nie było poboru”¹⁵, natomiast Samuel Aufmann – służył ochotniczo Wojsku Polskim, co również zostało zaznaczone w dokumentach. Większość studentów podawała w ankietach, że obowiązkowi służby wojskowej nie podlegała lub została z niej zwolniona.

Z perspektywy czasu i wobec skromnej podstawy źródłowej trudno domniemywać, co skłoniło poszczególne osoby do wyboru właśnie krakowskiej uczelni. W przypadku pierwszej trójki możemy sądzić, iż wpływ na decyzję o podjęciu studiów w Krakowie miał fakt przenosin rodzin do Warszawy lub Łodzi – wśród młodzieży żydowskiej z tych ośrodków studia na UJ pozostawały względnie popularne¹⁶. Podobnie względy rodzinne mogły przesądzić o wyborze Krakowa przez ostatniego wywodzącego się Białegostoku słuchacza – Jehudy Szkolnikowa, którego matka zamieszkiwała w Kłobucku¹⁷. Pozostałych prawdopodobnie rzuciła do Krakowa wojenna zawierucha. Przypadkowość wyboru uczelni, trudności formalne przesądziły, że większość z nich nie decydowała się związać się z nią na dłużej. Ponad połowa wszystkich białostockich słuchaczy ograniczyła swój pobyt do jednego lub dwóch semestrów (12 osób – 60 %), co przy znacznej mobilności młodzieży w okresie wojny i pierwszych latach niepodległości nie dziwi.

Odbijało się to jednak negatywnie na wynikach kształcenia całej białostockiej grupy młodzieży w Krakowie. Trudno uznać je za imponujące – pozytywne rezultaty mierzone uzyskanymi absolutoriami, dyplomami lub chociażby zaliczeniem obowiązujących programowo lat studiów osiągnęła zaledwie 1/4 z przyby-

Krakowa na przełomie wojny i pokoju (1917–1921), w: *Studia z historii Polski XIX i XX wieku ofiarowane profesorowi Józefowi Buszce w pięćdziesięciolecie doktoratu*, pod red. I. Paczyńskiej, Kraków 1999, s. 151–164.

¹⁴ M. Kulczykowski *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, s. 16–21.

¹⁵ AUJ, sygn. WP II 294.

¹⁶ Do 1918 roku na UJ studiowało aż 177 żydów urodzonych w Warszawie oraz 69 Łodzi. M. Kulczykowski, *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w dobie autonomicznej Galicji (1867–1918)*, Kraków 1995, s. 99–100, tab. 21.

¹⁷ AUJ, sygn. S II 431.

łych, podczas gdy całej grupy odpowiedni wskaźnik wynosił ok. 30%¹⁸. Doktoraty na krakowskiej Alma Mater udało się uzyskać zaledwie dwóm osobom. W 1927 roku Józef Fin, po trwających prawie siedem lat studiach, został promowany na prawie¹⁹. Ponad dekadę trwały studia Henryka Lipszyca, który w 1931 roku tytułem doktora wszech nauk lekarskich zwieńczył swą przygodę z krakowską uczelnią, rozpoczętą w roku akademickim 1917/1918 roku. W tym czasie uzupełnił maturę (w 1917 roku uniwersytecka administracja zakwestionowała jego świadectwo dojrzałości, w konsekwencji zmuszony był uczęszczać na zajęcia jako słuchacz nadzwyczajny) oraz słuchał wykładów na Uniwersytecie w Pradze²⁰.

W sposób znacznie mniej skomplikowany przebiegała edukacja drugiego z medyków – Beniamina Rozentala, pierwszego urodzonego w Białymstoku wyznawcy religii mojżeszowej immatrykulowanego na UJ. Wpisany w 1913/1914 roku, kontynuował naukę od roku 1915/1916 na mocy specjalnego pozwolenia udzielonego przez Ministerstwo Wyznań i Oświaty w czasie I wojny światowej. (Rozental był poddanym rosyjskim, zaś krakowska twierdza była ważnym ogniwem w systemie obrony Austro-Węgier wcześniej). Po złożeniu pierwszego rygorozum w 1921 roku opuścił Kraków, aby po zdaniu dwóch brakujących egzaminów uzyskać dyplom w styczniu następnego roku na Uniwersytecie Warszawskim²¹.

Prócz wyżej wymienionych czteroletnie studia na Wydziale Filozoficznym odbyli Chajkiel Rozenblat oraz Abram Wejntraub. Nie udało się odnaleźć informacji dotyczących zdobycia przez nich jakichkolwiek stopni czy tytułów, jednakowoż od absolwentów tego Wydziału ich nie wymagano. Obowiązkowe magisterium dla ogółu jako stopnie na UJ w tym czasie dopiero wprowadzano, a doktorat z filozofii nie był niezbędnym w karierze zawodowej. Jak można sądzić, spore szanse na ukończenie studiów w Krakowie posiadał inny ze słuchaczy Wydziału Filozoficznego, Jehuda Szkolnikow, który miał zaliczone trzy lata studiów, na przeszkodzie stanął tutaj jednak wybuch II wojny światowej.

Podsumowując, należy stwierdzić że żydowska młodzież z Białegostoku nie zaznaczyła się w życiu akademickim Uniwersytetu Jagiellońskiego zbyt silnie. Zainteresowanie wśród niej krakowską Alma Mater pozostawało nikłe. Generalnie, Kraków nie był brany pod uwagę jako miejsce zdobywania wyższego wykształcenia²². Przyczyn takiego stanu rzeczy było wiele – zapew-

¹⁸ M. Kulczykowski *Żydzi – studenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w Drugiej Rzeczypospolitej (1918–1939)*, s. 409, tab. 64. Obliczenia własne.

¹⁹ AUJ, sygn. WF II 535, S II 523, poz. 7505.

²⁰ Por. *Corpus studiosorum Universitatis Iagellonicae...*, t. 3 s. 996.

²¹ Archiwum Uniwersytetu Warszawskiego, sygn WL/RP 8709.

²² Zob. P. Wróbel, *Na równi pochylej. Żydzi Białegostoku w latach 1918–1939, demografia, eko-*

ne kluczową rolę należałoby przypisać dużej odległości dzielącej oba miasta i oddziaływaniu pobliskich ośrodków akademickich w Warszawie czy Wilnie, odmiennym realiom zaboru austriackiego, jak też jednoznacznie polskiemu charakterowi uczelni. W tej sytuacji godny podkreślenia wydaje się sam fakt obecność przedstawicieli żydowskich mieszkańców tego miasta na najstarszej polskiej uczelni wyższej.

Żydzi z Białegostoku studiujący na UJ w latach 1867–1939

Lp.	Imię i nazwisko	Rok urodzenia	Rodzice i opiekunowie	Wydział	Początek studiów
1	Elkan Alk	1901	–	Prawa	1921/22
2	Samuel Aufman	1899	Henryk – kupiec Białystok	Filozoficzny	1920/21
3	Bejla Dines (Dinesówna)	1900	Dawid – kupiec Białystok	Prawa	1919/20
4	Józef Fin	1901	Salomon – lekarz Białystok	Prawa	1919/20
5	Lija Goldmanowa	[1900]	Chaim – kupiec Białystok	Filozoficzny	1919/20
6	Jakub Hepner	[1902]	S. Hepner – kupiec Białystok	Filozoficzny	1919/20
7	Szymon Kronenberg	[1902]	Chaim vel Leon, fabrykant Białystok	Prawa	1919/20
8	Henryk Lipszyc	1894	Maurycy (Chaim Majer) urzędnik biurowy Łódź, oraz Hanna (Anna)	Lekarski	1917/18
9	Lija (Lisa) Kwartówna	1896	Józef, fabrykant Łódź	Filozoficzny	1917/18
10	Lew Raszkieś (Leon Raszkin)	1901	Aron, właściciel domu Białystok	Filozoficzny, Prawa	1919/20
11	Beniamin Rozentel	1889	Herman, a także Herc Rozentel, Hersz Rozentel, korespondent handlowy, buchalter Warszawa, Petersburg	Lekarski	1913/14
12	Chajkiel Rozenblat	1902	Lipa – handlarz, kupiec oraz Rywka Białystok	Filozoficzny Prawa	1919/20
13	Leon Rubinlicht	1894	Zyskind, kupiec Białystok	Prawa	1919/20
14	Gucza Szapirówna	1900	Abram, kupiec Białystok	Prawa	1919/20
15	Jehuda Szkolnikow	1919	Iszyja Mejer, profesor gimnazjalny Białystok Rywa lekarz dentysta Kłobuck	Filozoficzny	1936/1937
16	Anna Szpiro	1898	Chonon, fabrykant, kupiec Białystok	Filozoficzny	1919/20
17	Łazarz Szpiro	1901	Chaim, fabrykant Białystok	Prawa Filozoficzny	1919/20
18	Abram Wajntraub	1902	Izak, kupiec matka Etel Białystok,	Filozoficzny	1919/20
19	Gustawa Wajnberg (Wajnberżanka)	[1897]	Anna, Sosnowiec	Filozoficzny	1919/20
20	Aleksander Zylberblat	[1897]	Chana, fabrykant Białystok	Prawa	1919/20